

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 3 pessetas.
Cuba, Puerto Rico y Extranger, 5

DESPRÉS DE LAS ELECCIONS

—¿Saben que no 'm cau del tot malament aquest gorro frigi?

CRONICA

S'ha complert el nostre pressagi, qu'era al mateix temps el vostre desitj: Barcelona ha donat un nou y admirable exemple de sos grans avenços en la pràctica de la vi la pública. Las eleccions del passat diumenje aixís ho demostran. Prescindint de certs petits incidents de tot punt inevitables, varen ser renyidas y empenyadas, pero sense que ningú entorpís ni posés trabas al dret dels ciutadans a la lliure emissió del seu vot, y sobre tot, sense que 's registrés la més mínima tulinada. Bé 's coneix que 'ls caciquistas han desaparegut del mapa. Fora 'l microbi, acabada la infecció inmundada.

Republicans y regionalistas exclusivament han meditat las sevas armas, y s'ha de confessar que han lluytat ab gran energia, ab molta enteresa, pero també ab llealtat. Tants vots han entrat en las urnas, tants n'han sortit: s'han fet els comptes y en paus. Tres horas després del escrutini, ja se salían els resultats exactes, pels certificats de cada colegi. ¡Quina diferencia entre avuy y 'ls temps aquells en que certas actas tardavan tres y quatre días en anar, per exemple, desde 'l carrer del Hospital a la Casa de la Ciutat! Avuy aixó ja no 's fa, ni 's farà may més mentres el poble vulgui. Hi ha que celebrarho ab tot el cor, porque aixó sols revela un progrés inmens en las nostras costums políticas, y per lo que han contribuït a afermar aquest progrés deuen enorgullirse lo mateix els regionalistas que 'ls republicans. Per demunt dels interessos de partit ha triomfat l'amor y 'l respecte a la legalitat electoral.

Ara, per lo que atany al resultat de la lluyta, la victoria republicana ha sigut colossal, inmensa, com era d'esperar, conegudas las ideas y las aspiracions de Barcelona. Dissiet candidats presentava l'Unió republicana y varen sortirne elegits divuit, d'ells catorze per majoria y 'ls quatre restants per mino-

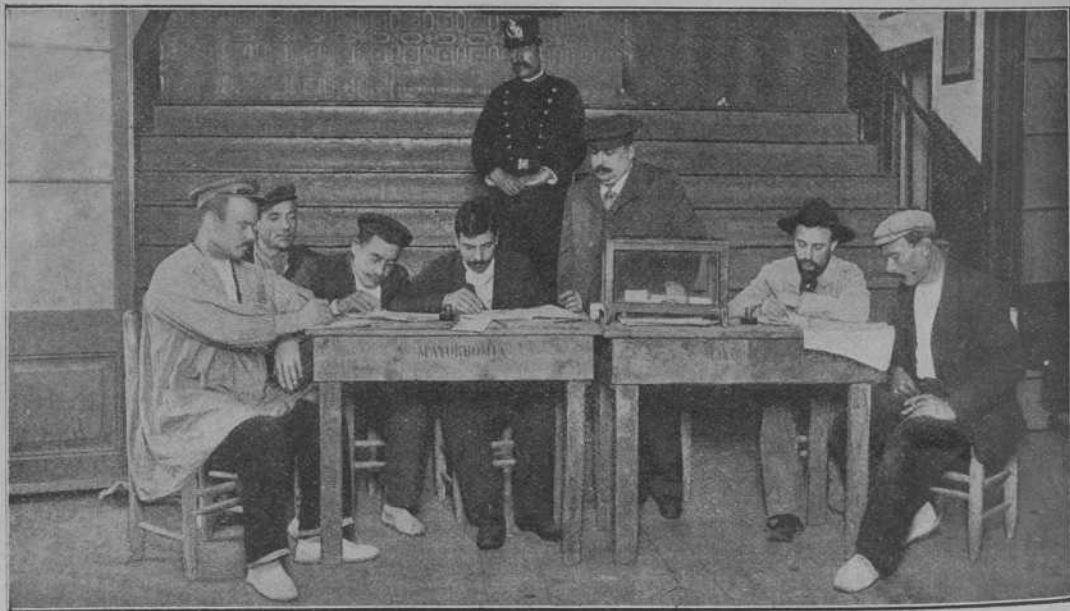
ria, essent de notar qu' en tres districtes se guanyaren majorias y minorias. De manera que, rigurosament per minoria, es a dir, ab menos vots que 'l seu contrincant regionalista, no hi ha més que un sol candidat republicà: 'l corponent al districte ters.

En cambi 'ls regionalistas presentaren catorze candidats, y d'ells set se'n anaren a l'aygua. Dels set triomfants, sols un, el del citat districte ters eixí per majoria, per un miler de vots de ventatja. En quant als sis restants foren elegits per minoria en els districtes según, quart, quint, sisé, seté y octau; y en aquests dos últims, per misericordia dels republicans, que vots tingueren de sobra pera copar, si haguessin volgut majorias y minorias, en qual cas no haurían eixit més que cinch regidors regionalistas. Una má completa: un per cada dit.

Aquests son els comptes que s'han de treure, pera deduirne el verdader estat de l'opinió de Barcelona. El regionalisme que dos anys enrera conseguí victoria en els districtes según, ters, quart y sisé, queda avuy acorralat exclusivament en el districte ters. En els tres restants ha perdut la preponderancia. Per un miler de vots de ventatja que porta en el districte ters, ne porta de desventatja 1,200 en el sisé, prop de mil en el según y doscents cinquanta en el quart, tots ells districtes céntrichs, que ja no son com els arrabals residencia de la *purria* y de la *bretolada*. S'haurá, donchs, de rectificar el concepte de que 'l partit republicà imperava tant sols al Poble Sec, a Hostafranche, a las Cortes, a Gracia, a Sant Andreu, a Sant Martí de Provensals y a la Barceloneta: avuy domina en tot l'Eixanxe de la Esquerra y de la Dreta y en tots els districtes del casco antich, ab escepció del ters, (Audiencia y Llotja) per més que fins en algunas seccions de aquest districte obtingué majoria la candidatura republicana.

Y en quinas condicions s'entaulá l'última bata! Per part dels regionalistas ab totas las ventatjas y facilitats imaginables. Disposant de una gran

LA BATALLA ELECTORAL

Carrer de Salvá.—Secció instalada en una escola de noys.

LA BATALLA ELECTORAL

Secció 9.ª del districte quint.—Quartelillo de municipals.

suma de diners y de una organització perfeccionada, que únicament gastant molt pot obtenirse; ab el camp enterament lliure y desembrassat, sense elements més ó menos afins que 'ls entorpeixin, després de haver fracassat l'intentada concorxa reaccionaria ca:iquista y ab la recomanació pública de tots els elements reaccionaris, comensant per l'*Avi Brusi* y acabant per la *Lliga de Defensa Social*.

En cambi 'ls republicans lluytaren casi sense preparació y ab ben pocs recursos, de una manera improvisada. Ab sols quatre dies—del dimecres al dissapte—hagué de ferse tot. Se tractá de dividirlos y desconcertarlos y 'ls que tal se proposaren, ja casi ho havían conseguit. Se fomentaren tota mena de discordias y dissidencias, s'alentaren tota mena de pretensions. Foren celebrats *meetings* anti polítichs, per apartar á las classes treballadoras de la lluyta electoral. El partit federal adoptá 'l retraiment. Una fracció del partit progressista, presentá candidatura dissident en la major part dels districtes. Se mirá de sublevar el sentiment de dignitat tan arrelat en el poble barceloní, tixant de dictador á n' en Lerroux, quan ab el seu rasgo de inspiració va portar al partit republicá pel camí de la victoria, y alguns periódichs republicans se prestaren á secundar aquest moviment de protesta contra la pretesa dic'adura del intrépit capdill republicá.

Y en unas condicions tan desfavorables, quan l'enemich semblava haver introduhit el desordre y 'l desgabel en las filas republicanas, el poble 's llensa á la lluyta, briós, entusiasta, unit com un sol home; supleix ab l'abrumador excés de vots, la falta de intervenció de algunas mesas; destruheix las manobras dels que á las portas dels colegis repartían candidaturas amanyadas; fá impossible el funcionament de las rodas; impossibilita certas vergonyosas conxorxas en preparació, y alcanza la més hermosa, la més admirable, la més trascendental de las victorias, portant al Ajuntament un número de regidors que basta pera que 'l partit republicá constituheixi majoria dintre de la corporació municipal.

S'han de desenganyar els regionalistas: Barcelona es una ciutat eminentment republicana.

Y ara si han de creure á un adversari que no 'ls vol cap mal, escoltin un consell: cambihin de táctica. No 'ls diré jo may que abandonin las ideas que professan, si las creuen bonas; defénsinlas si tant las estiman; pero defénsinlas ab dignitat, ab decoro, ab cultura, ab el respecte que 's mereix un adversari, que representa—y ho ha demostrat tres vegades en un any—las aspiracions de la immensa majoria del poble de Barcelona.

A la Caea de la Ciutat poden cooperar ab la majoria republicana á una bona y honrada administració dels interessos comunals. ¿No volian ells, segons deyan, emanciparse de la tiranía dels governs de Madrid? Donchs, reconeguín qu' en aquest punt, els republicans hem treballat ab més fortuna y ab més eficacia qu' ells mateixos. A partir del primer del próxim mes de janer, la ciutat de Barcelona, en lo que afecta á la seva vida municipal, pertenyará exclusivament als barcelonins.

Pero, per arribar ab pas segur á l'emancipació complerta, caldrá que 's purguin de mals vicis y que 's netejin de una ronya que 'ls fa extremadament antipátichs. Molt d'ells son presumptuosos fins á la fatuitat: altres, els que més xerran, tenen la llengua bruta y enverinada. Han de considerar que ni la suficiencia, ni l'honoradés son el patrimoni exclusiu de una determinada colectivitat política. En materia de honor y capacitat el poble jutja, els electors fallan, y aquesta vegada tant el judici del poble barceloní com el fallo del cos electoral han resultat honrosos y ab tots els pronunciaments favorables en pró de la gran colectivitat republicana y dels homes que ab tant acert la dirigeixen.

Jo fins crech qu' en els pronunciaments de l'opinió hi ha influhit en gran part el carácter repugnant dels agravis, de las manobras il·lícitas, de las imputacions calumniosas, de las campanyas de desprestigi que han sigut l'arma predilecta de una

LA BATALLA ELECTORAL

Davant de la «Fraternitat Republicana.»

Al portal de Sant Antoni.

tayfa de malvats, sense educació, ni vergonya. Bar-lona n' está fins al cap-de-munt de que hi haja qui 's dediqui omplir clavegueras de immundicia, y 's complagui després en obrir-les y remenar-les, sens treva ni descans, ab la pretensió imbécil de fer un' obra de sanejament. Una ciutat de 600 mil ànimas no pot convertir-se per obra de uns quants escursions, en un poblet de mala-mort, alberch de totes las miserias y de tots els odis menuts y de totes las infamias de una xafardería propia sols de donetas mal educadas.

Si 'ls regionalistas estiman la seva causa, defén-sin-la ab dignitat y comensin per abocar molt clo-ruro de cals sobre certs periódichs que no son altra cosa que verdaders focos de infecció moral y de in-cultura.

Diumenje 'l poble barceloní ab els seus vots va fer un bon baldeig, á manera de advertencia saluda-ble. Quedan encare 'ls detrituts. Als mateixos regio-nalistas els importa retirar-los, avants de que tor-nin á fermentar. Si no 's decideixen á ferho, pitjor per ells. Perque 'l mateix poble que avuy al votar ha manifestat els seus desitjos de llimpiesa, un al-tre dia, agafará l' escombria y farà net del tot, pesi á qui pesi y costi lo que costi.

P. DEL O.

POLS D' AMBAR

He perdut un petó que á mí venia
en alas del amor...
¿L' heu trobat vos, potser, senyora mfa,
de vostre cor, glassantlo, la fredor?

—Mos llabis l' han cullit y en sa melada

dolsor s' ha empresonat...
Preneulo d' ells, galán, d' una besada
que bé l' haureu guanyat.

—Aixó no ho faré pas, senyora mfa!
¡Guarduevos el petó
que es la reyna del cor qui me l' envia,
y acceptarlo de vos, fora traició!

***
Amor menut,
amor tapat...
¿Hont vas pel mon?
¿Qui t' ha enganyat?

—Si vaig perdut
no hi fa pas res...
Mos guías son
carn y interés.

ANGEL VILANOVA

DIA DE ELECCIONS

Diumenge vaig ser un héroe. Pero vaig serho sen-se pensarm'ho.

La meva familia va ser la que me 'n va fer ado-nar.

—¿Ahónt vas?—van dir-me á casa, al veure que á dos quarts de deu m' encasquetava 'l barret pera anarmen al carrer.

—A votar,—vaig respondre jo, ab el mateix tó ab que hauria dit: A comprar una capsa de mistos.

—¡Pero, desventurat, que vols que 't matin?—

Com que d' aixó de matar jo no 'n sabia res, vaig quedarme ab un pam de boca oberta.

—¿Matarme?... ¿Per que m' han de matar?

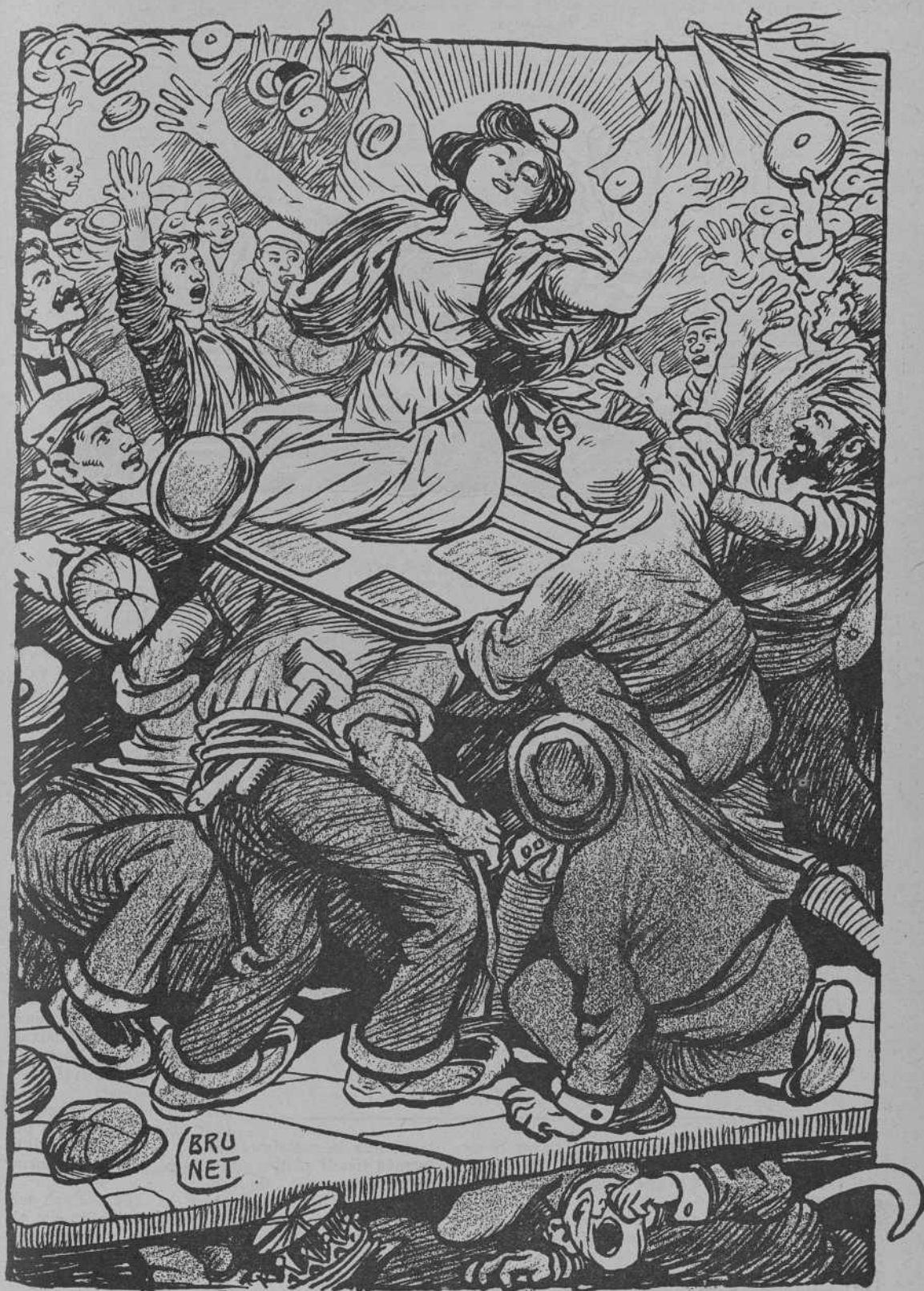

A la Ronda de Sant Pau.

A la Gran-vía.

EL CANT DE LA VICTORIA

«Fills de la terra catalana,
lo jorn de gloria ja ha arribat...»

BAIXAS

¡Mireu! Mort, fret, gelat,
extés á dins de la caixa.

Aquest encare no es mort,
pero ¡qué poch se 'n hi falta!

—No ho sé; pero díu que hi ha d'haver cosas grossas.—

Y van explicar-me tot lo que sobre la materia havían sentit dir.

Las elecciones anavan á ser sangrentas. El govern, els republicans, els regionalistas tenian el deliberat propòsit de fer una pila de barbaritats. No havia de quedar, com diuen els castellans, *títire con cabeza*. Al Hospital havían rebut ordre de tenir preparats

bomberos del mateix carrer... y si la meva familia hagués vist el quadro que 'l local oferia, s' hauria mort, segurament... de riure.

A la porta, un municipal de lo més pacífich del *cuorpo*; á dintre, assentats al voltant d' una taula, el president y quatre interventors, més pacífichs encare que 'l municipal.

No obstant, per desvanéixer tot dupte, vaig atre virme á preguntar:

dos ó tres mil llits. Al cementiri també ho tenian tot á punt...

—Lo que deuen tenir á punt al cementiri—vaig dir jo—deu ser un bon contingent de difunts per votar en lloch de las personas vivas. Hala, no m' entretingueu, que á primera hora es quan diu que 's fan las trampas.—

Pero la familia, impresionada pels rumors que al carrer havia recullit, va penjar-se al coll.

—¡No sortirás!

—¿Cóm que no sortiré?

Ara desseguida.

—¡Insensat!...

—¡Eal!—vaig exclamar jo llavors, posant-me molt serio y imitant lo que fan els condes dels dramas quan la condesa no 'ls vol deixar volar al camp del honor:—el deber me crida... ¡Pas!—

Y vaig passar.

Arribo al meu *colegi*, situat en un quartelillo de

—¿Quants morts hi ha hagut?
 —¿A votar? ¡Cap!—va respondrem el president, ab una certa mescla d' indignació y sorpresa:— Aquí no 's fan xanxullos.

—Vull dir entre 'ls electors y las patrullas encarregadas de perturbar la pau del sufragi.

—¡Ah! No tingui cuydado; per ara tot marxa tranquilament. ¿El nom de vosté?—

Vaig donarlo, van buscármel á las llistas, y sense efusió de sanch, sense un crit, sense la menor violencia, el meu vot caygué per l' esclatxa dintre de l' urna, sobre 'ls deu ó dotze dels electors que, més héroes... y més matiners que jo, s' havían atrevit á anticipársem.

Pero si en virtut d' aquest experiment vaig poder quedar plenament convensut del error en que vián els que pel diumenge vaticinaven la mar de catástrofes, no tothom va passar el día ab la mateixa tranquilitat.

A la meva propia escala hi ha uns vehins que de las nou del matí á las quatre de la tarde no van moures del balcó.

—¿Que prenen el sol?—vaig dirlos una vegada que, sortint jo al meu, van aixecar el cap.

—No, senyor: esperém á veure cóm passen las camillas.

—¿Quínas camillas?

—Las de la Casa de Socorro.

—¿Que hi ha hagut alguna desgracia?

—Per ara no; pero diu que als colegis electorals n' hi ha d' haver moltes.

—¿Quí ho diu?

—¡Oh! .. Tothom.—

—Tothom era la gent d' ordre, la gent que no tenint ella la paella pel mánech, ja li sembla que tot se 'n ha d' anar á can Pistras.

¡Pobra gent d' ordre! ¡Quína diada per ella la del últim diumenge!

—Els uns, á primeras horas del matí, van anar sen á fora. Fet y fet, era lo millor. Desde la torre seguirían els moviments del enemich y las peripecias de la batalla y sabrían si era convenient que-darse allí ó fugir directament al extranger.

Els altres no 's van moure de casa, silenciosament amagats en la més recóndita habitació del pis, esperant de l' un moment al altre sentir tiroes pel carrer, com en els deliciosos temps de la *Jamancia* y l' batalló de la brua.

Cotxes, com no fossin els dels candidats y agents electorals que corrian per aquests carrers com uns mals esperits, no se 'n veyá cap.

—Papá—deya el fill d' un acreditat botiguer que cada diumenge va á Romea:—¿que no aném á teatro avuy?... Fan dos dramas.

—¿Dos? Als colegis electorals ne farán més de doscents.

—¿Qué vol dir?

—Que callis y que no obris la porta per res.—

Afortunadament, els pronóstichs de la gent espantadissa no 's varen confirmar.

Se feren las elecciones, las camillas quedaren sense servir, la gent exercí ab la major calma el primer dels drets del ciudatá y tot va anar com una seda.

Resumint y empleant l' estil dels revisters de toros, pot condensarse la darrera jornada electoral en aquestas paraulas:

ELS REGIONALISTAS

Escampant á grapats l' or, com qui diu ni han cullit fruit.

El ganado noble y ben criat. La presi tencia, encomanada al senyor González Rothwos, bastant passadora.

Picas superiors, divuyt, una més de las que 'l públich s' esperava.

Caballs morts, cap.

Burros sí, un: el caciquisme, que desde l' últim diumenge reposa—y allí s' estigui per molts anys— en el canyet del olvit.

A. MARCH

EL POETA NOU

Surt de casa el poeta modernista (el cel está tot trist, la terra trista).

Vora una bassa, troba esgarriada una margaridoya molt gemada.

¡Margarida!... ¡Quín nom! També se 'n deya son ideal amor que sofrí 'l feya.

Com es naturalista, en la flor nota un símbol adequat de la xicotá.

Y (aixó sí, ab termes nous) li diu:—Flor bella,

¡vejente groga aixís, cóm penso ab ella!

¡Oh! Jo 't trauré del fanch, que pots trobarte que vinga algún tocino á rosegarte.

¡Y damunt de mon cor serás ditxosa!

A la solapa, alegre, se la posa.

Llensa un sospir, y 's burla dels poetas que parlan d' aucellets y de floretas.

RAMÓN MARTÍ SASTRE

DESPRÉS DEL ESCRUTINI

MONÓLECH «MUNICIPAL»

En Xanxes á casa seva, passejantse amunt y avall de l' habitació.

—¡Vaya, vaya, vaya!... ¡Ves quién havia de figu-

ELS REPUBLICANS

Sense apenas gastá un ral, divuyt concejals, ¡divuyt!

El resultat de las elecciones.—18 concejals republicáns

Eusebi Corominas

Hermenegildo Giner de los Ríos

Joseph Borrell y Sol

Ramón Palau

Guillém López

Albert Bastardas Sampere

Joseph Magriñá

Lluís Zurdo Olivares

Enrich Nello

Ramón Altayó

Felix Costa

Marcelo Rivas Mateos

Jaume Moré

Pere Badía

Llorens Porrera

Pere Galí

Celestino Teixidó

rarse que ganasen las elecciones esos descomisados republicansl...

Uno que se las pega de bien informat me habla churat precisamente lo contrario.

—Xanxes—me había dit—no bades: sortiran triunfantes de las urnas los rechionalistas. Casi todos ellos son chent de bé, tienen mucho cacau, el obispo y las

cucurullas les apoyan y todas las personas de suposición les darán el voto. Por lo tanto, ojo, espavilate, toma tus precauciones y procura que su triunfo no te atrape con las daixonxas en el vientre.—

¿Qué había de hacer yo, pobre de mí? Defensar las berras y ponerme en situació de recibir á los vencedores de una manera digna.

Desde luego, presumint que el catalán sería en adelante el idioma oficial de la Casa grande, vaig començar á aprenderlo.

Bastant me costaba, pero poco á poco iba sortint-me con la mía. Ya pronunciaba de corrido aquello de: «Sesse chuches menchan feche d'un penchat.»

Decía visca en vez de adelante y bora nit desde que empezaba á hacerse fosch, y cualquiera, al ver mi rudeza de pachés, me hubiera tomado por un masle de lo más auténtico.

¡Mi gozo en un pozol!... Es á dir, mi gozo nó; porque, si haig de decir la verdad, lo mateix me da que ganen los unos que los otros.

Pero el caso es que, preparado para esperar la

vinguda de los rechionalistas, ahora resulta que los que cortarán el bacalao son los republicans.

¡Qué triunfo, válgam Sant Chordi, mi ex-patrón... desde el passat diumenje! Un triunfo verdaderament aclaparador, como decía el que me enseñaba el catalán; una victoria que trastorna completament mis anteriores cálculs y me obliga á chirar de camí.

Perque yo ya me mencho la partida; entrar los republicans en la Casa de la Ciudad y montarlo todo á la republicana será lo mismo.

Nos examinarán de doctrina avanzada y elementos revolucionarios, y el que no responda bien, al carrer.

«¿Quién es el hombre más grande del mundo?

»Salmerón.

»¿Y el más pequeño?

»Villaverde.

»¿Cuál es hoy el primer deber de un guardia municipal?

»Obedecer á Buchó y reirse de Boladeres.»

Si haig de ser franco, eso de reirme de Boladeres ya lo he hecho siempre ..

El traje, tal vez no nos lo tocarán; pero 'l casco, de segur que nos lo suprimen y nos dan como prenda de gala el gorro frichi.

¿Qué fila haremos con ese trasto al cap?

En fí, eso me importa poco: el caso es asegurar la escudella y... ¡qué demonio!... ver si á favor de este cambio se pesca un pequeño ascens.

El libro del *Quijote* que vaig comensar á llechir el otro día ya ho diu:

«El que á buen árbol se arrí,
buena sombra le cobí...»

Nada, vale más pecar por carta de más que por carta de menos...

Voy á la *Fraternidad* á apuntarme como socio y ver si veo á Ardid, para churarle fidelidad eterna y ponerme á sus órdenes.

MATÍAS BONAFÉ

LA TEVA GRACIA

Encisera Merceneta
¿vols escoltá' una miqueta
una queixa del meu cor?
¿s? donchs t' estimo ab deliri
y desaffo 'l martiri
si l' endoleix ton amor.

Soch jo 'l malalt, tú 'l remey
jo soch el vassall, tú 'l rey
duenyo del meu pervenir.
¡Tant poquet que 't costaría!
sá y lliure jo quedaría
ab proferir tú aquell sí.

Sense consol de cap mena
visch fermat á la cadena
que proscript del mon me té.
Deslliuram, tornam la vida,
clou ma sagnanta ferida,
Mercé otorgam la mercé.

J. COSTA POMÉS

PRINCIPAL

El primer de la nova serie de concerts anunciats per *La Filarmónica* va ser importantíssim.

La *Sinfonia italiana* de Mendelssohn, d' estructura elegant com tot lo d' aquest compositor, va ser aplaudida ab justicia tan per lo que toca á la partitura en sí com per la execució. La obertura *Sancho*, de corte moderníssim se 'ns figurá una página musical escelent y apropiada al assumpto que sembla descriure.

El concertista de piano Mr. Jean du Chastain es enca-

re molt jove y farà segurament una brillant carrera. Posseheix las condicions indispensables d' agilitat, ánima y estil sobri. Matisant hábilment totas las pessas que interpretá va ferse ovacionar al despedirse, després de obsequiar al auditori ab un suplement de regalos.

La orquesta sempre á temps y secundant admirablement la sabia batuta de 'n Crickboom.

Divendres va 'l segón concert; tindré l' honor de ferlos n'hi dos quartos.

Santiago Mundi

Una bona noticia.

El dilluns, dimars y dimecres de la senmana próxima el famos comediant *Coquelin aíné* donará tres funcions únicas, posant en escena las obras següents: *Le gendre de Mr. Poirier* d' Augier; y *La joie fait peur* de Mme. Girardin; *Cyrano de Bergerac* de Rostand y *Thermidor* de Sardou.

Acompaña á Coquelin un escelent quadro de artistas de París.

Els aficionats al art dramátich están d' enhorabona.

LICEO

El próxim dissapte, inauguració de la temporada ab l' ópera de Berlioz *La damnazione di Faust*.

Una solemnitat artística dintre de una festa ben barcelonina, que com á tal pot ser considerada sempre á Barcelona l' obertura del Gran Teatro.

ROMEA

Pel dimars próxim está anunciat l' estreno de la comedia en quatre actes de Sebastia Gomila: *Els ventsuts*, la

qual excita un ben justificat interès, per ser la primera producció que 'l celebrat novelista dona á la escena.

NOVEDATS

Ja tornem á tenir en dansa aquest torbellí que s' anomena Frégoli, y que constituheix ell sol tota una companyia.

En efecte: ell sol fa tot el gasto, ab un repertori extremadament variat y graciosíssim, que li permet lluhir sa insuperable destresa.

El públich de Barcelona, admirador constant del entremaliat y original artista, no deixa passar una sola nit sense omplirli 'l teatro, abrumantlo ab els seus aplausos.

***

Aquesta tarde variadíssima funció á benefici de la familia del malaguanyat Daniel Ortiz, el famós Doys de *La Publicidad*.

Ab el concurs de numerosos artistas procedents de distints teatros, entre 'ls quals s' hi contan la companyia Onofri, la del Granvía, la d' Eldorado, la de Romea, y la del Circo Equestre, en Frégoli, el concertista Vidiella y 'ls cantants Sra. Giudice y Sr. Perelló y Utor, s' ha pogut combinar un programa substancios... com si diguessim, una especie de *menú* de boda de 'n Malagrida.

Las localitats han sigut disputadas ab encarnissament, de tal manera que á principis de senmana ja no 'n quedavan.

Aixó demostra las grans simpatías que vá deixar al anarse n de aquest mon el saladíssim *Chirigotero de La Publicidad*.

CATALUNYA

Dimars vá estrenarse el capritxo cómic-líric-equestre en un acte titulat *El jockey*, lletra de 'n Molas y Casas y música del mestre Cotó.

Se tracta de un passatemps sense pretensions, de un argument petit; pero en conjunt molt mogut y agradable.

En la música sobresurten algunas pessas de conjunt, alguns coros femenins, ab las sevas corresponents evolucions y punts de ball en los quals las coristas poden lluhir el garbo,

L' obra vá ser aplaudida, á despit de alguns reventadors, empenyats per lo vist, en tirarla al foso.

GRANVÍA

Per aquesta nit está anunciat l' estreno de *El mozo cruo*.

Ja veurém si será crú ó cuyt.

TÍVOLI

CIRCO EQUESTRE

Entre 'ls artistas que han debutat últimament son dignes d' especial menció Miss Hannah y James, que ab

sos treballs aeropedestres agradan molt al públich.

ÍNTIM

Instalat en l' elegant *Teatro de las Arts*, comensá di lluns passat la serie de funcions anunciadas. La comedia satírica de Beaumarchais, *El barber de Sevilla*, va donar lloch á que 's reconegué per fi tot el talent directiu y el may decantant entusiasmame que en cosas d' art desplega el senyor Gual.

La enginyosa obra immortal va fer las delicias dels nostres intellectuals burgesos que no 's cansavan de riure y de celebrar las graciosas entremaliaduras de *Figaro*, fent cas omís de las irónicas sentencias de alguns personatjes primorosament satirizats que, com el de *D. Basili*, retratan ab fidelitat encare avuy á certa gent de bé que tots coneixém.

La presentació, inmillorable. Las decoracions, perfectament adequadas, singularment la del primer acte, original del Sr. Junyent; mobiliari cuidadosament triat y indumentaria aplicada á conciencia de la época y del ambient.

La interpretació justa y esmerada, demostrant tota els actors, del primer al últim, un respecte á l' obra literaria y una fé per l' art, que enamoravan.

Aplaudim de totes veras á tots quants han aportat inteligencia y voluntat á la bona obra de resucitar joyas artísticas com *El barber de Sevilla* y augurém als empresarios del Teatro Íntim una profitosa campanya.

N. N. N.

ALS REGIDORS DE L' ÚLTIMA FORNADA

¡Salut, hereus directes del nom y de la gloria d' aquells honrats besavis, ilustres concellers!
¡Salut, valents patricis, qu' heu d' allargar la historia dels dignes Casanovas, dels rectes Fivallers!

A vostras mans, sencera, la clásica Barcino coloca sa confiança y entrega 'l seu honor, com verge pudorosa que ffa son destino á la lleal paraula del caballé aymador.

Contant ab vostra ajuda, que tots li haveu promesa, reconquistar confía el seu perdut bon nom; cenyint son cap l' augusta corona de comtesa vol aixecarlo enlayre, ben vista de tothom.

El seu orgull llegítim, la seva idiosincracia aspira en paradissos els barris convertit del Casco y del Aixample, de Sant Gervasi y Gracia, de Sant Andreu y d' Horta, de Sans y Sant Martí.

En somnis veu estendre s son nom y sa grandesa; del Prat fins á Moncada sos brassos aixassar; damunt d' un llit de casas, son cos de gegantesa; son cap al Tibidabo, sos peus á dintre 'l mar.

No com avuy que, débil, xacrosa y endeutada, pels anys y las angunias son cap enterbolit, el té á tres quarts de quinze y á diari l' han ficada de peus á la galleda reals ordres de Madrid.

No com avuy, qu' ensenya sa cara groga y llisa dibent ab eloqüencia que no té un pá á la post; y ab trampas y *tarugos* li prenen la camisa y encare per més mofa li escuran el rebost!

Ab tantas clatelladas, comensa á desvetllarse la esqualida malalta del seu ensopiment, com fan els pobres físichs, que creuhen adobarse á cada cop que proban un nou medicament.

Avuy la seva fama, de tant temps ha perduda, ab palla y temps creu fácil l' anarla recobrant, y -Molt será- diu ella - que ab la valenta ajuda dels regidors que m' entran, no pugui anar tirant.

Jamay, jamay que digan personas forasteras ab fonement de causa, consentirá msy més, que 'ls empedrats fan fástich, pudó las clavegueras, y al caure quatre gotas fan llástima 'ls carrés.

Passar per la vergonya no vol cap més vegada de *veures* á las foscas, els vespres, ab prou *llums*, y menys, que continuhi seguint enmaranyada la sempiterna lluyta dels célebres consúms.

Tampoch ha de permetre que 'l seu honor desdorin, quan metjes dels més sabís, en termes inhumans, li clavan qu' es ben seva la culpa de que 's morin del tifus y verola moltíssims ciutadans.

La gran ciutat dels *comptes* (que s' han quedat á deure)

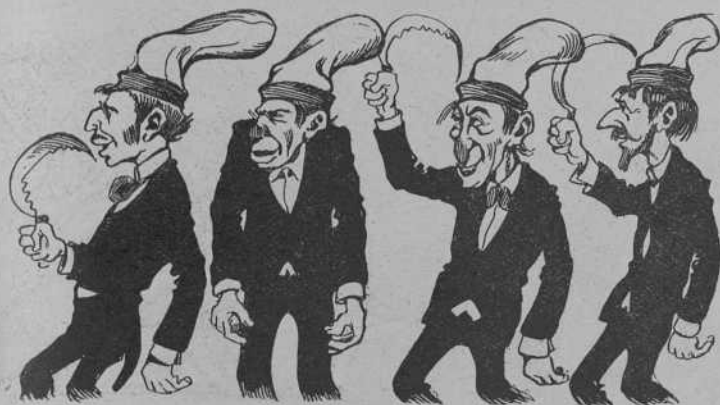
EL DRAPAYRE

-Ja m' ho semblava á mí que tot aquest paperám acabaría per ser meu.

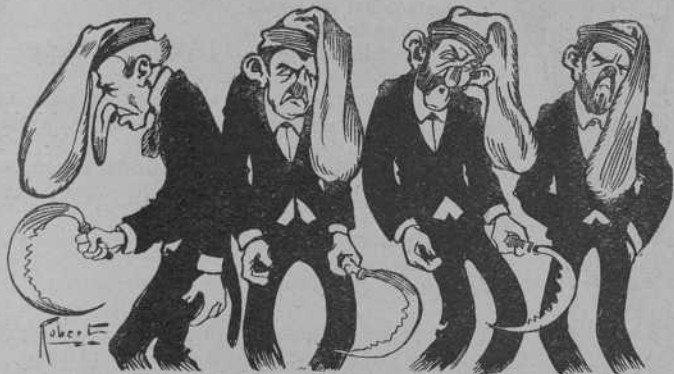
CORO DE PERDIGOTS

AVANS DE LAS ELECCIONS

—¡Viva Deu, quína jornada!...

AL SABERSE EL RESULTAT

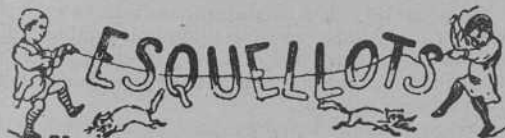
—¡Ens han venut!... ¡Pasterada!

no vol ser més morosa, no vol ser més pendó: vol ésser una *pubilla* que fassi de bon veure, l'orgull de casa seva, de fora admiració.

Donéuli 'l que demana, tornéuli 'l que li falta (oh regidors ilustres! y més que á cap partit vulgau servir-la á n' ella, vostra ambició més alta servir al poble siga, que 'l poble us ha elegit.

Segufu l' hermós exemple que 'ns ha deixat l' Historia d' aquells honrats besavis que 's deyan Fivallers... pro recordauvos sempre, que avuy molt més que gloria li cal á la Pubilla, salut y molts diners!

PEP LLAUNÉ

La Perdiu s' ha decidit á mudar de género, sense per aixó deixar el de la procacitat que venia cultivant y pel qual sembla tenir privilegi exclusiu. Ara, además de procás, es xocarrera.

Així, diumenje al vespre, quan set dels seus catorze candidats, tirats al aygua pel cos electoral, bevían las últimas glopadas, sortía *La Perdiu* proclamant el seu gran *trionf* y pregonant que 'ls seus candidats en els districtes centrals havían obtingut una majoria *aclaparadora*.

Aixó ja es burlarse no sols dels seus lectors, sino fins dels morts de casa seva mateixa: dels set candidats *aclaparats*.

***

Dels catorze, set de difunts y set de salvats, y d' aquests, sis per minoria, y entre aquests sis, dos per misericordia dels republicans, qu' en els districtes séptim y octau, sens més que volguerbo, haurían pogut copar tots els llochs.

D' aixó se 'n diu una *majoria aclaparadora*. Y partint de aquest fet tan trist, tan fúnebre, 's declara que las eleccions del diumenje «senyalarán un pas endavant pera nosaltres y un gran retrocés pera 'l partit mal anomenat republicá». Per un partit que presenta 17 candidats y 'n tren divuyt.

Jo ja ho veig: á *La Perdiu* no li queda ni 'l recurs d' amagar el cap sota de l' ala. Está tan plomada, que també se li veuria.

***

Aquesta especialitat de falsificar els fets més evidents, convertint en victorias las derrotas, es un dels mérits de 'n Raymond Casellas.

Tothom recorda que un día varen obsequiarlo ab un jaco de garrotadas. Donchs bé, l' endemá s' alabava de no haver rebut. Al contrari: deya que si no li haguessin tret al apallissador del davant l' hauría fet á micas.

El mateix procediment ha aplicat á las eleccions del diumenje. La pallissa ha sigut solemne, colossal, de las que baldan. Donchs per dissimular no hi ha com fer la rialleta del

conill y dir ab tota la barra:

—¡Una pallissa! Si som nosaltres els que l' hem donada!

***

Aquests mistificadors son capassos de rebre un día una má de bofetadas, que 'ls deixarà rojos, encesos.

Y quan algú 'ls preguntí: —¿Qué tens, qu' estás tan vermell?

Els respondrán: —¿Sabs Fulano? (El que 'ls hi hagi pegat). M' ha convidat á esmorzar: hem begut fort y 'l xampany se me 'n ha pujat á las galtas.

Es deliciós. Cómich y poca-vergonys, tot en una pessa.

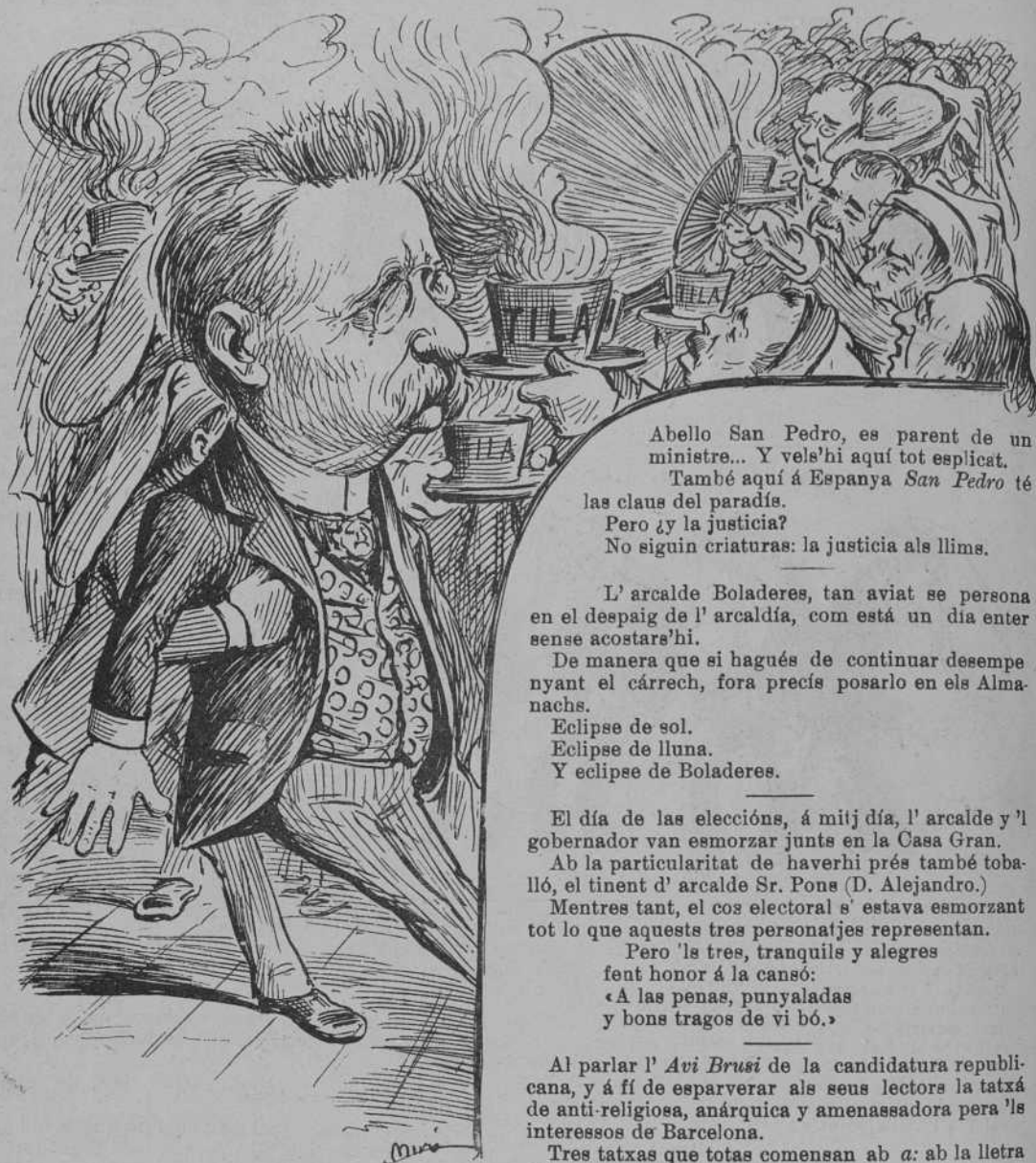
En Cambó en el *meeting* del teatro de las Arts: «Els vam donar feta la Junta de *La Caridad* ab 300,000 pessetas anuals (han aixugat cap llágrima?)»

¡Alto aquí, jove sardanista!

Vostés no van donar fet res. Al contrari: á *La Caridad* en lloch de fer-la, la van *desfer*, en el moment precís en que degudament organizada, anava á entrar en funcions. ¿Quí ignora, que tots els perdigots y tots els reaccionaris de la Junta, en un día donat varen dimitir, per impossibilitar l' acció benéfica de aquella associació?

Y per lo que respecta á las 300,000 pessetas, *La Caridad* no n' ha cobrat ni un céntim. Aixó ho sá tothom, y millor que ningú 'l jove sardanista, que

L' HORA DEL ESCRUTINI

A la «Lliga de Catalunya.»

tant manifesteja en las cosas de la Casa Gran.

De manera que la gloria de que campi per Barcelona l' asquerosa plaga de la mendicitat correspon de dret als regionalistas y reaccionaris, com estém disposats á demostrarho ab tots els ets y uts, sempre que convingui.

Hem sentit parlar aquests días de las oposicions celebradas á l' Audiencia al objecte de cubrir una plassa de relator, y dels brillants exercicis que va efectuar el relator substitut, Sr. Parellada.

A pesar de lo qual, l' han deixat en el segon lloch de la terna.

¿Quí ocupa l' primer?

Un senyor, que segons noticias, avants de començar el segon exercici ja volia retirar-se. Pero 's dia

Abello San Pedro, es parent de un ministre... Y vels'hi aquí tot explicat.

També aquí á Espanya *San Pedro* té las claus del paradís.

Pero ¿y la justicia?

No siguin criaturas: la justicia als llims.

L' alcalde Boladeres, tan aviat se persona en el despaig de l' arcaldía, com está un dia enter sense acostars'hi.

De manera que si hagués de continuar desempeyant el càrrech, fora precis posarlo en els Almachs.

Eclipse de sol.

Eclipse de lluna.

Y eclipse de Boladeres.

El día de las elecciones, á mitj día, l' alcalde y l' governador van esmorzar junts en la Casa Gran.

Ab la particularitat de haverhi prés també toballó, el tinent d' alcalde Sr. Pons (D. Alejandro.)

Mentres tant, el cos electoral s' estava esmorzant tot lo que aquests tres personatjes representan.

Pero 'ls tres, tranquils y alegres

fent honor á la cansó:

«A las penas, punyaladas

y bons tragos de vi bó.»

Al parlar l' *Avi Brusi* de la candidatura republicana, y á fi de esparverar als seus lectors la tatxa de anti-religiosa, anárquica y amenassadora pera 'ls interessos de Barcelona.

Tres tatxas que totes comensan ab *a*: ab la lletra del ase.

Y á pesar de tot, la candidatura entera va ser elegida per una inmensa majoria, lo qual sembla indicar que la inmensa majoria dels electors barcelonins son anti-religiosos, anarquistas y enemichs dels interessos de la ciutat.

Pero lo que indica realment no es aixó, sino que ja fa temps que l' *Avi Brusi* no sab lo que 's pesca.

Ara s' ha vist pel clar, perque del segle XVII se 'n diu el segle d' or de las lletres espanyolas.

Senzillament, perque alguns autors agotats agafan las obras de aquell temps, las refundeixen, las reforman, las arreglan ó desarreglan, y després, molt tranquils ne cobran els trimestres.

Y vels'hi aquí l' segle d' or que 'ls entra á la butxaca.

El duch de Vibona, l' altre día en plé Congrés se

L' HORA DEL ESCRUTINI

va treure de la butxaca una capsa de mistos, denunciant els abusos de la Cerrillera.

No sols no tenia la capsa 'l número de mistos reglamentari, sino qu' eran de una qualitat tan pésima, que per més que se 'ls fregués no s' encenían.

El ministre de Hisenda va dir que posaria remey al abús.

Pero no ho farà. Per simpatía á n' en Garcia Alix, qu' es també un misto de mala qualitat, tan fresch y humit, que per més que 'l freguin no s' encen.

Tothom sab las pésimas condicions sanitarias de Barcelona, per efecte de deficiencias de la policia urbana.

Donchs á pesar d' aixó, 'l Sr. Nebot, que á sa qualitat de regidor uneix la de Galeno, va dir en plé Consistori qu' era la nostra una de las ciutats del mon de menos mortalitat.

Y no va dir—sens dupte per modestia—que tot aixó 's deu á la ciencia y experiéncia de metjes com ell, que lo qu' es de malalts no n' envían may cap al cementiri.

Las personas que se 'n van de aquest mon, no es pas que 's morin: ho fan veure.

Torna á insinuarse per veure si pot pasar, la moda horrible del mirinyach.

¡Quí sab si aquesta vegada tornarém á tenir la dona campanal!

Per lo que pugui ser, l' espiritual *croniquer* de París, Marcel Prevost, dispara un dart contra la ridícula pretensió d' empresonar á la dona, privantla de caminar, d' asseure's, de pujar á un carruatje.

«La dona—diu—estufada ab el mirinyach, es com una Mare de Deu espanyola en sa encarcerada túnica de brocat, bona sols pera rebre, á peu dret, els homenatjes.»

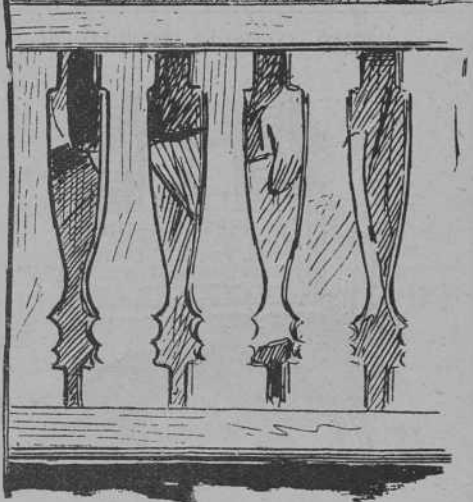
L' iglesia nova de Santa Ana va quedar á mitj fer, y aixó que 's tracta de una de las parroquias més ricas de Barcelona.

Y ara aquell local está convertit en un panorama fotogràfic, ahont s' hi pot anar, s' entén, pagant, á contemplar la vista de Barcelona.

Una vegada hi están posats ¿no podrian destinar definitivament l' iglesia á mitj fer, á teatro catòlich ó á Circo eqüestre místich?

El local es céntrich, y tinguin per segur que donaria molt.

Pederewsky, 'l famós pianista, ha perdut tot de

A la «Fraternitat Republicana.»

un plegat la seva fortuna evaluada en 2 milions y mitj de pessetas.

En cambi l' art no ha perdut res, molt al contrari.

Perque en Pederewsky ja havia pensat en retirar-se y ara haurá de tornar á passejar pel teclat las sevas mans, avuy més nerviosas que may.

Molts anys de vida li desitjém, pera tornar á refer la seva fortuna.

Pera fer rajar de las teclas 2 milions y mitj de pessetas se 'n necessitan alguns.

Dita de un fumador.

—Jo gasto pipas de terra, perque tenen una ventatja sobre las de fusta; y es que quan cauhén, un no s' ha de ajupir á cullirlas.

COM EL «GALLO DE MORÓN»

A batuda, derrotada,
ferida en el punt mes viu,

¡pobra, pobreta Perdiu!
¡qué n' ha quedat de plomada!

UNS QUE 'S RETIRAN

Tal com el negoci 'ls va,
fan santament en plegá.

TRENCA-CAPS

XARADA

Temps de verb es la primera,
la dos surt d' un vegetal
com igualment la tercera,
moneda inversa darrera
y un verb es el meu total.

SCARELLADO G.

ANAGRAMA

Un home que en el café
fa mesclas extravagants
ab els terrossos de sucre
que del calent fa sobrar
y el rom que al calarhi un misto
transforma en flamas el plat
l' altre diumenge 's queixava
de tenir total total.

J. COSTA POMÉS

TRENCA-CLOSCAS

FIDEL SOLÁ BREA

Formar ab aquestas lletres degudament combinadas
el títul de una sarsuela en un acte estrenada recentment.

T. RUSCA

CONVERSA

—Sabs Rita que la Coloma té un vestit bastant bo-
nich?
—Quí l' hi ha comprat, son pare?
—No, el seu germá que t' he dit.

PISSARRA

SOLUCIONS

Á LO INSERTAT EN EL PENULTIM NÚMERO

- 1.ª XARADA 1.ª.—*Se-pa-ra-ci-ó.*
- 2.ª ID. 2.ª.—*Sis-te-lla.*
- 3.ª ANAGRAMA.—*Isla-Sila.*
- 4.ª FUGA DE CONSONANTS.—*La manta zamorana.*
- 5.ª ROMBO.—

C
C A P
C A N O A
C A N D E L A
P O E T A
A L A
A

- 6.ª GEROGLÍFICH.—*Viviu per vici.*

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm, 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

COLECCIÓN DIAMANTE

Tomo 88

ALMA
INFANTIL

FOR

T. DOSTOIEWSKY

Un tomo en 8.º

Ptas. 0'50

EL
DERECHO
DE
PETICION

INSTRUCCIONES TEÓRICO-PRÁCTICAS

PARA LA

Redacción, tramitación y despacho de Solicitudes, Reclamaciones y Protestas

FOR

E. MHARTIN GU'X

Ptas 2

ACABA DE PUBLICARSE

ALMANAQUE BAILLY-BAILLIERE

Ó SEA

PEQUEÑA ENCICLOPEDIA POPULAR
DE LA VIDA PRÁCTICA

PARA EL AÑO 1904

En rústica, Ptas. 1'50

Encuadernado, Ptas 2

LA CATEDRAL Novela original de VICENTE
BLASCO IBAÑEZ — Ptas. 3

De aquí pochi's días sortirá el popular

ALMANACH

DE

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERA L' ANY 1904

Escrit per 110 autors — il·lustrat per 55 artistes

8 láminas en colors

Cuberta del notable artista catalá O. JUNYENT

Els 12 mesos deguts al artista J. PAHISSA, impresos en color

Lo preu com sempre, **UNA pesseta**

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l' import en llibransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franquig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelons, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravios, si no 's remet ademés un ral pera certifiat. Als corresponsals se 'ls otorgan rebaixas.

AQUÍ HO TENEN. IHASTA 'LS SANTS SE 'NS HAN FET REPUBLICANS!

Sant Martí.

Sant Antoni de Vilamajor.

Sant Joan d' Horta.

Sant Gervasi.

Sans.

Sant Feliu de Llobregat.

Sant Boy.

Sant Andreu.

Santa Coloma.